



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome  
Controuersiarum Omnium huius Aeui  
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis  
Quadripertitis digestarum**

**Coppenstein, Johann Andreas**

**Mogvntiae, 1624**

LV. Quod fidei justificantis sit obiectum?

**urn:nbn:de:hbz:466:1-11726**

*Vocaris fidelis, non rationalis. Accepto baptismo dicimus; fidelis factus sum, Credo, quod nescio, Sic & ceteri.*

3. RATIO. In credente est Apprehensio, & Iudicium seu Assensus: At Apprehensio est quid fidem præcedens, non fides; ceu & infideles mysteria fidei apprehendunt. Neque apprehensio est propriè notitia. Assensus verò, sequens Rationem rei, est notitia: at sequens Autoritatem proponentis, est Fides. Vnde S. Aug. l. de utilit. credendi c. II. *Quod intelligimus aliquid, rationi debemus: quod autem credimus, Autoritati.*

DICO AD I. Ratio articulorum fidei est duplex: Diuina; vt Reuelatio; Humana; vt Conformitas eorum ad intelligentiam nostram, seu conuenientia. Vnde Apostoli dicti sunt TESTES, non Magistri Quare fidei non est notitia, nisi supernaturalis: At reuelationis, Testimonii, Consensus Ecclesiæ habetur notitia.

AD II. Fides infusa prior est in intellectu, quam in cordis affectu, seu oris effatu. Sic & *Cognitio Christi* est effectus Fidei infusæ, præsupponens reuelantis autoritatem. Sic Aug.

AD III. Fides est ante Verbum scriptum: Nam Adam, Abel, Enoch, Abraham. &c. crediderunt absque Scriptura; non ergo fides tollitur verbo sublato: sed contra.

AD IV. Ex infusa docere sapientia oportet eos, qui ex officio sic vocati sunt: Non enim omnes sunt doctores: Cuiusque tamen docere pro modulo suo.

AD V. Notitia propriè dicta est naturalis, ex naturæ principii; ea natu-

raliter consistit in intellectu: At supernaturaliter supernaturalis notitia, quæ impropriè sic dicitur, est que fides. Et huius Demonstratio est ex præexistente Reuelatione, & huius testibus; Atque inde est Conuictio transcendens rationem.

AD VI. *Fide intelligimus* supernaturaliter, quod est credere non scire.

AD VII. Patet supra ex S. Patribus.

AD VIII. Item inde. Dein, Falsa maior est. Et diabolorum fides mortua est. habetque notitiam ex amissa visione beatificæ; ideo non est verè fides, licet vera. Demum Notitia fidei; & Fides differunt: hæc solum est fidelium; illa etiam infidelium esse potest.

## QVÆSTIO LV.

### *Quod fidei iustificantis OBIECTVM?*

LUTHERANI perinde & CALVINIANI, vt patet *quæst. 51.* Fidei iustificantis obiectum ponunt specialem Dei misericordiam, in toto quidem Dei verbo propositam; at præcipuè in *Promissionibus*. Ita communis apud Scharpium in *Cursu Theol. de iustif. quæst. 3.*

SVADENT istis. 1. Christus & Apostoli docent præcipuè prædicandum esse Euangelium de promissionibus. 2. *Cor. 1. 9. & 5. 18. Mar. 1. 5. Act. 20. 24.* Ergo idem præcipuum est obiectum fidei.

2. Propter quod præcipuè cognitum & creditum datur vita æterna; idem est obiectum fidei: at id Christus est eiusque promissa: *Ioan. 17. 3. & 6. 47. Rom. 10. 11.*

3. Stantibus promissionibus stat & fides: ijs cessantibus in altera vita, cessat & hæc: ergo fides præcipuè respicit illas. 1. *Cor. 13. v. 12. Heb. 11. v. 39.* Ideo Paulus, 1. *Cor. 1. vers. 23.* omnem suam

suam scire in Christum refert. Similia batho-  
loga congerit plura Scharpius ipsa inops  
copiâ.

AUTOR. Fidei iustificantis obie-  
ctum nō est Specialis misericordia; vt  
supra liquet quæst. 5. Sed Omnia ab  
Deo reuelata mediâtè, seu imme-  
diâtè.

I. Sic Scriptura in meo *Antichristo*  
p. 4. q. 31. Quia quam fidem Christus  
exigebat, & miraculis confirmabat, ea  
erat iustificans; ideo n. prædicabat eam  
vt homines saluarentur, Luc. 19. *veni-  
ens querere quod perierat*: At *Mat. 9.* à  
cæcis fidem exigebat omnipotentia,  
non misericordiæ specialis. Sic *Mat.*  
16. Fides Petri erat de Diuinitate. De  
hac & illa Centurionis fides erat, *Luc.*  
7. Sic & Nathanaelis, *Ioan. 1.* Et Mar-  
thæ, *Ioan. 11.* &c.

2. In scripturis fides iustificans re-  
spicit alia obiecta subinde, quam Mi-  
sericordiam; vt *Mat. 1.* *Si vis, potes me  
mundare*; *Phar. isæus, Luc. 18.* habuit fi-  
dem specialem credens se iustum; nō  
tamen cum ea est iustificatus. &c. A-  
postoli similia testantur; *Rom. 4.* de fi-  
de Abrahæ; quæ non respexit remis-  
sionem peccatorum. *Rom. 10.* Resur-  
rectio Christi fit obiectum fidei sal-  
uantis. &c.

III. TRADITIO est, Fidem iustifi-  
cantem non esse fiduciam misericor-  
diæ, sed Assensū ad omnia verbi scri-  
pti & traditi. Nam S. Patres testantur  
SYMBOLVM ab Apostolis conditum  
esse, vt fidei totius summa constaret:  
Apostolico adde Nycænum, Con-  
stantinopolit: & Athanasianum: At  
in ijs nec apex de speciali misericor-  
dia. Non in eo; *Credo Sanctam Ecclesiam,*

id est, ait Lutherus, *nullum esse amplius  
peccatum in ea, nullam mortem*: Nam in  
area sunt paleæ multæ, mali pisces in  
rete. &c. Dein idem credunt Cate-  
chumeni; non tamen iustificati sunt:  
Non in eo; vt vult Melanch. *Credo re-  
missionem peccatorum; quam fides iustifi-  
cans propriè intuetur*; Nam ea est mini-  
ma pars Symboli, scil. duodecima; &  
vndenis aliis vna præpolleret? Deinde  
ea docet Generalem, non Specialem  
misericordiam.

IV. RATIO. I. Quia nusquam in  
Scriptura est remissio & misericordia  
specialiter annunciata mihi, tibi: &c.  
Sed generatim: Neque est vsquam i-  
sta propositio: *Omnis, qui credit SIBI es-  
se remissa peccata iustificatur*. Neque ex  
Antecedente conditionato rectè in-  
fertur conclusio absoluta, sed condi-  
tionata: vt *Si credis saluus eris*: *Act. 8.* *Ro.*  
10. Neque istæ: *Qui credit in Filium; ha-  
bet vitam æt. Qui credit, iustificatur*: &c.  
rectè inferri sinunt SOLAM FIDEM  
iustificare: vt infra patebit.

2. Fides iustificans præcedere de-  
bet iustificationem: *Rom. 5.* *Iustificati  
EX fide*. *Rom. 3.* *Iustificat PER fidem*.  
Nam causa prior est effectu. Atqui fi-  
des specialis sequitur iustificatio-  
nem; quia ante hanc illa est falsa; cum  
necdum sint remissa tibi peccata. Nā  
res credita, vt Remissio, debet esse an-  
te fidem; & obiectum ante actum, hic  
enim ab illo pendet.

3. Fides specialis è medio tollit ora-  
tionem, Sacramenta, opera bona, a-  
liaque saluti necessaria. Nam quid o-  
rem fieri, *Dimitte nobis debita nostra*:  
quod iam ante orationem fide factū  
credo? Quid opus baptismo, si iusti-

ficatus sim fide que preire baptismum debet?

4. Fiducia specialis iustificare nequit: quia pendet à bona conscientia & vita: at hæc sequitur iustificationem: ergo magis fiducia.

5. Fides iustificans tranquillitatem parit, Rom. 9. at Specialis Fides, desperationem: Vult enim Calvinus *Inst.* 3. c. 2. quemque & Credere, & certò Cognoscere debere se esse prædestinatum, fidemque amitti non posse: At hanc fidem falli posse docet experientia Caluini desperantis: Quin & testimonium eius ibid. *Tot vanitatis recessus sunt, tot mendacij latebris scætes cor humanum, tam fraudulenta hypocrisis obiectum est: ut seipsum sæpe fallat. At verò qui talibus fidei simulacris gloriantur, intelligant diabolis nihilo se in hac parte præcellere.*

DICIT AD I. Non Præcipuè: quia nusquam hoc in Scriptura: Sed Euangelium in communi iubetur prædicari.

AD II. Minor falsa nititur eodem. Nam quod præcipuè iustum est prædicari, id & creditam iustificat: at hoc est Euangelium totum; non particula promissionum.

AD III. Falsa consequentia. Nam omnium articulorum, non promissionum duntaxat fides cessabit, quando facta ad faciem videbimus Deum ut est: ideo stans hic fides respicit omnes ex quo fidei articulos.

## QVÆSTIO LVI.

*An SOLA Fides iustificet?*

LUTHERO-CALVINISTÆ affirmant sola fide ap-

prehendi iustificationem: sicque in Re conueniunt: at differunt in Modo, ac dissentiunt tum à nobis, tum & inter se in Modo, in Actibus iustificationis, & in voce SOLA.

I. Quo Modo fides iustificet?

1. LUTHERVS in Gal. 2. *Fides est formalis iustitia, PROPTER QUAM homo iustificatur; Non propter charitatem.* Flacciani idem tribuunt Wirtembergensibus in Colloq. *Altemburg.*

ALI LUTHERANI: ferè omnes id negant, quòd per modum causæ formális, physicae, aut meritotie iustificet: sed tantum RELATIVE; quia respicit, & recipit oblatam indulgentiam. His ergo, sola fides iustificat: id est, homo iustificatur per gratiam Dei non imputantis peccata; quam Fides, ceu manus eleemosynam, recipit. Vide infra quæst. 58. 59. 60. 61.

II. Dissentiunt in ACTIBVS virtutum: seu operum, ut spei, dilectionis poenitentia.

1. LUTHERANI RIGIDI, ut Ministri Saxonici in Colloq. *Altemburg.* volunt ita Fidem SOLAM iustificare, ut excludat aliarum virtutum & Præsentiam & Meritum Lutherus in Gal. 2. *Fides sine, & ante caritatem iustificat.* Et to. 1. disp. de operibus propos. 3. *Fides nisi sit sine vltis oriam minimis operibus, non iustificat: imò non est fides.*

2. CALVINVS in *Antid. Trid. sess. 6. art. 11.* SOLA ait fidem iustificare; sed non esse solam; sicut solis calor accendit solus, non tamen est solus, sed cum splendore. Sic & Melanchthon in *Locus com.* & *Wirtembergenses in Colloq. Altemburg.* prærequirunt eas virtutes; hisque accedere volunt Fidem, quòd PROPTER Filium Dei h. beamus remissionem peccatorum; non propt. & has virtutes. Sic Flacciani seu Molles & Electorales.

III. ALII vocem SOLA volunt subaudiri, posseque rer. ceti; non deo cortixandum; cum non reperitur in Scriptura.

2. ALII acerrimè dimicant, esse exprimendam ac roendam pro aris ac focus.

SVADENT vniuersim illis. 1. Scripturae docent, hominem sine operibus iustificare.

2. Scripturae nominant solam Fidem, ommissis operibus.

3. Dicunt hominem gratis iustificari.

4. Docent, omnes, qui credunt, iustificari & saluari.

5. Prædicant efficaciam verbi Dei; quod sola fi. de apprehenditur.

6. Docent irritam fore promissionem, si lege, aut operibus nitatur, & non sola fide accipiatur.

AVTOR. Non sola fides iustificat, id est, non